

TIBBİ TERMİNOLOJİ

TIBBİ TERİMLERİ MEYDANA GETİREN ÖĞELER/KÖKLER

TIBBİ TERİMLERİ MEYDANA GETİREN ÖĞELER

- Tıbbi terimlerin büyük çoğunluğu Yunanca ve Latince kökenlidir.
- Tıbbi terimlerin bir kısmı günümüze kadar ilk kullanıldıkları anlamları ile gelmiştir. Örneğin: **Alopecia/Alopesi: saçların dökülmesi, Ascites/assit: karında su birikmesi, Bronchus/bronkus: bronş.**
- Bir kısmı ise, ilk kullanıldıkları anlamlarını değiştirerek günümüze gelmişlerdir. Örneğin: **Artery/arter: atar damar, melancholia/melankoli: melankoli.**

TIBBİ TERİMLERİ MEYDANA GETİREN ÖĞELER

- Tipta kullanılan terimlerin bir kısmı ek ve köklere ayrılamayan kelimelerden (**cranium, thorax, humerus, femur**)
- Bazıları ise iki, üç ve hatta daha çok ek veya kökün bir araya gelmesinden meydana gelmiştir (**hemigastrectomy gibi**)
- Tipta kullanılan terimlerin büyük çoğunluğu
root/rut: kök, prefix/prefiks: ön ek ve
suffix/süfiks: son eklerin belirli bir düzen içerisinde bir araya gelmesinden oluşmaktadır.

KÖKLER

- Acr-, akr-: ekstremiteler

Acromicria-acromikri: ekstremitelerin normalden küçük olması

- Aden-,aden-: bez

Adenectomy-adenektomi: bezin ameliyatla alınması

KÖKLER

- Aer-, aer: hava

aeroneurosis-aeronevroz: uçak yolcularını etkileyen fonksiyonel bir sinir hastalığı

- Angio-, anjiyo-: damar

angiodermatitis-anjiyodermatit: deri damarlarının iltihabı.

KÖKLER

- Arthro-,artro-: eklem

arthrodesis-artrodez: eklem tespiti

- Blepharo-,blefaro-:göz kapağı

blepharospasm-blefarospazm: göz kapağının kasılması

- Brachi-,braki-:kol

brachiocephalic-brakiyosefalik: kol ve kafaya ait.

KÖKLER

- Broncho-, bronko-: bronş **bronchoscope-bronkoskop: bronşları inceleyen alet.**
- Bucco-, buko-: yanak **buccolabial- bukolabiyal: yanak ve dudağa ait**
- Carcino-, karsino-: kanser **carcinomatosis-karsinomatoz: kanserin vücuda yayılması.**
- Cardio-, kardiyo-: kalp **cardiograph-kardiyograf: kalp hareketlerini kaydeden alet**

KÖKLER

- Cephalo-,sefalo-:kafa **cephaloccele-sefalosel: kafa fitiği**
- Cerebro-,serebro-:serebrum, beynin asıl bölümü
cerebromalacia-serebromalasi: serebrumun anormal olarak yumuşaması.
- Cervico-, serviko-: boyun **cervicodynia- servikodini: boyunda ağrı.**
- Cheilo-,kilo-: dudak **cheiloplasty-kiloplasti:dudak plastik ameliyatı**
- Cheiro-,kiro: el **cheiropasm-kirospazm: el kaslarının kasılması**
- Chol-/chole-/cholo-, kol: safra **cholelithiasis-koelitiyaz: safra kesesinde taş bulunması.**

KÖKLER

- Chondo-,kondro: kıkırdak **chondropathy-kondropati:kıkırdak hastalığı.**
- Colpo-,kolpo:vajen, dölyolu **colposcope-kolposkop: vajeni inceleyen alet.**
- Costo-,kosto:kaburga kemiği **costotomy-kostotomi: kaburga kemiğini kesme.**
- Cranio-,kraniyo:kafatası **cranioplasty-kraniyoplasti: kafatası plastik ameliyatı.**
- Cysto-,sisto:kese veya mesane **cystolithiasis-sistolitiyaz: mesanede taş bulunması.**

KÖKLER

- Cyto-,sito:hücre **cytocide-sitosid:hücreleri tahrip eden.**
- Dacryo-,dakriyo:gözyaşı **dacryocanaliculitis-dakriyokanalikulit: gözyaşı kanallarının iltihabı.**
- Dactylo-,daktilo: parmak **dactylomegaly-daktilomegali: parmakların normalden büyük olması.**
- Derma-,dermo:deri **dermatitis-dermatit:deri iltihabı.**
- Encephalo-,ensefalo: beyin **encephalomyelitis-ensefalomiyelit: beyin ve omurilik iltihabı.**
- Entero-,entero:bağırsak **enteroplegia-enteropleji:bağırsak felci.**

KÖKLER

- Galact-,galakt: süt **galactorrhea-galaktore: sütün normalden çok veya kendiliğinden akması.**
- Gastro-,gastro:mide **gastrocolic-gastrokolik: mide ve kolona ait.**
- Glosso-,gloso:dil **glossospasm-glosospazm: dil kaslarının kasılması.**
- Glyco-,gliko:şeker **glycopenia-glikopeni:şeker miktarının normalden az olması.**
- Hem-,hem: kan **hemorrhage-hemoraj: kanama.**
- Hepato-,hepato: karaciğer **hepatomegaly-hepatomegali:karaciğerin normalden büyük olması.**

KÖKLER

- Hystero-,histero: rahim **hysterectomy-histerektomi: rahmin ameliyatla çıkarılması.**
- Ileo-,ileo:ince bağırsağın distal kısmı **ileorraphy-ileorafı:ileumun dikilmesi.**
- Ilio-,iliyo: ilium, leğen kemiğinin üst parçası. **Iliosciatic-iliyosiyatik: ilium ve iskiyuma ait.**
- Kerato-,kerato: boynuzumsu oluşum, **kornea keratoiritis-keratoirit:kornea ve iris iltihabı.**
- Labio-,labiyo: dudak **labionasal-labiyonazal: dudak ve buruna ait.**

KÖKLER

- Lacto-,lakto:süt **lactacidemia- laktasidemi: kanda laktik asit bulunması.**
- Laryngo-,laringo:gırtlak **laryngopathy-laringopati:gırtlak hastalığı.**
- Lipo-,lipo: yağ **lipoarthritis-lipoartrit: eklemdaki yağ dokusunun iltihabı.**
- Mammo-,mamo: göğüs,meme **mammoplasia-mamoplazi: meme dokusunun gelişmesi.**
- Masto-,masto:meme **mastectomy-mastektomi: memenin ameliyatla alınması.**
- Mazo-,mazo:meme, göğüs **mazopexy-mazopeksi: sarkık memenin cerrahi tespiti.**

KÖKLER

- Meningo-, menengo: zar, menenj
meningoencephalomyelitis-menengoensefalomiyelit:
menenjer, beyin ve omurilik iltihabı.
- Metra-, metra: rahim metrocele-metrocel: rahim fitiđı.
- My-,myo:kas myocardium-miyokardiyum: miyokard, kalp
duvarının orta tabakası.
- Myelo-,miyelo: ilik myelocyte-miyelosit: ilik hücresi.
- Nephro-,nefro: böbrek nephroparalysis- nefroparalizi:
böbrek felci.
- Neuro-, nöro: sinir neurocardiac-nörokardiyak: sinir sistemi
ve kalbe ait.

KÖKLER

- Odonto-,odonto:diş **odontocela-odontosel: diş kisti.**
- Onycho-,oniko:tırnak **onychophgia-onikofaji:tırnak ısırma hastalığı.**
- Oophoro-,ooforo:over, yumurtalık **oophorectomy-ooforektomi:yumurtalığın ameliyatla alınması.**
- Ophthalmo-,oftalmo:göz **ophthalmoplegia-oftalmopleji: göz kaslarının felci.**
- Orchi-,orşi:testis **orchiopexy-orşiyopeksi:testis tespit ameliyatı**
- Osteo-,osteo: kemik **osteomyelitis-osteomiyelit:kemik ve ilik iltihabı.**

KÖKLER

- Ot-,oto:kulak **otosclerosis-otoskleroz: kulaktaki labirent kapsülünde kemik teşekkülü.**
- Ovi-,ovo: yumurta **ovoglobulin-ovoglobülin: yumurta akındaki globülin.**
- Patho-,pato:hastalık **pathology-patoloji:hastalık bilimi.**
- Phlebo-flebo: toplar damar **phlebostenosis-flebostenoz: toplar damar darlığı.**
- Pneuma-,pnöma:hava **pneumatocardia-pnömatokardi:kalpte hava bulunması.**
- Pneumo-pnömo: akciğer **pneumoexy-pnömopeksi:akciğerin göğüs duvarına tespiti.**

KÖKLER

- Procto-,prokto:rektum proctoscope-proktoskop: rektumu inceleyen alet.
- Psycho-,psiko:ruh, akıl psychoneurosis- psikonevroz: psişik nedenli sinir hastalığı.
- Pyloro-,piloro: midenin duodenuma açılan yeri pylorostenosis-pilorostenoz: pilor darlığı.
- Pyelo-,piyelo:böbrek pelvisi pyelonephritis-piyelonefrit:böbrek ve böbrek pelvisi iltihabı.
- Pyo-,piyo:irin pyohemohorax-piyohemotoraks: göğüs boşluğuna irin ve kan toplanması.
- Radio-,radyo:ışın radiodiagnosis-radyodiyagnoz:röntgen ışınlarıyla tanı koyma.

KÖKLER

- Rhino-, rino: burun rhinitis-rinit: burun mukozasının iltihabı, nezle.
- Salpingo-, salpengo: boru, fallop veya öztaki borusu. Salpingotomy-salpengotomi: fallop borusunu kesme.
- Staphylo-, stafilo: küçük dil. Staphyloplasty- stafiloplasti: küçük dil plastik ameliyatı.
- Stoma-, stoma: ağız stomatitis-stomatit: ağız mukozasının iltihabı.
- Teno-, teno: tendon tenomyoplasty-tenomiyoplasti: tendon ve kas plastik ameliyatı.

KÖKLER

- Thoraco-,torako: göğüs thoracocentesis-torakosentez: göğüs duvarının delinmesi ve sıvının drenajı.
- Tracheo-,trakeo:trakeo tracheobronchitis-trakeobronşit: trakea ve bronş iltihabı.
- Tricho-, triko: saç, kıl trichorrhexis-trikoreksi:saçların kırılması.
- Ur-,ür: idrar urocyst-ürosist: idrar kesesi
- Zoo-,zoo: hayvan zoophobia-zoofobi: hayvanlardan anormal olarak korkmak.